

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE
privind controlul averii unor persoane fizice,
care nu au fost dobândite în mod licit

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art.1. – Scopul prezentei legi este acela de a asigura protecția relațiilor patrimoniale corecte dintre cetățeni, dintre aceștia și instituțiile statului sau comunitatea din care face parte, transparența gestionării mandatului încredințat sau obținut prin alegeri libere, combaterea corupției, evazionismului și a practicilor contrar economiei de piață, protecția averilor dobândite în mod ilicit.

Art.2. – Prin prezenta lege, se instituie controlul averilor, în legătură cu care există indici certe sau notorii că ar proveni din nerespectarea normelor legale sau cu valoare de lege, ori din exercitarea evident neperformantă a unei răspunderi.

Art.3. – (1) În cazul în care există dovezi certe că o persoană fizică nu a dobândit în mod licit unele bunuri ori valori proprii, comune și cele deținute în indiviziune, precum și cele ale copiilor aflați în întreținere sau că acestea nu puteau fi dobândite după 1 ianuarie 1990 din veniturile legale realizate de persoana în cauză, proveniența lor poate fi supusă controlului, în condițiile prezentei legi.

(2) Prin justificarea provenienței bunurilor sau valorilor se înțelege obligația persoanei în cauză de a dovedi caracterul licit al mijloacelor folosite pentru dobândirea sau multiplicarea lor, folosind inclusiv actele de înstrăinare cu titlu oneros sau gratuit ale acestora.

(3) Acest control poate fi extins, dacă este cazul, asupra rudelor sau persoanelor apropiate.

(4) Această procedură nu se aplică persoanelor pentru care există obligația declarării averii conform Legii nr.115/1996 privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția extinderii controlului și asupra rudelor sau persoanelor apropiate.

Art.4. – În prezenta lege termenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:

- a) prin *norme cu valoare de lege* se înțeleg orice reguli sau instrucțiuni ce formează obiectul actelor cu caracter normativ publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și –între părți –prevederile contractuale asumate în condițiile legii;
- b) prin *indicii certe* se înțeleg, alternativ sau cumulativ, situații ca: disproporția dintre veniturile declarate și cele materializate în bunuri sau creanțe, comportamentul de rău platnic, existența unor date sau informații despre participarea la comiterea unor acte de corupție;
- c) prin *indicii notorii* se înțelege reputația publică negativă a unei persoane reflectată direct și explicit prin trei sau mai multe mijloace de informare, ori care face obiectul unei sesizări exprese din partea liderilor de opinie ai societății civile;
- d) prin *exercitarea neperformantă a unei răspunderi* se înțelege comportamentul managerial soldat cu unul dintre următoarele rezultate: falimentul sau pericolul de faliment al unei bănci, cooperative de credit, ori societăți comerciale, încheierea unor contracte de achiziții publice evident păguboase pentru instituția publică interesantă, licitații trucate sau contestabile, acte de gestiune frauduloasă;
- e) prin *rude* se înțeleg rudele până la gradul al patrulea;
- f) prin *persoane apropiate* se înțeleg persoane aflate în relații patrimoniale cu persoana cercetată care dovedesc încredere sau afecțiune deosebite, manifestată prin donații mecenat, împrumuturi acordate fără înscrisuri cu dată certă, conviețuire obișnuită sau ocazională în aceeași unitate locativă.

Art.5. – Suma reprezentând valoarea acelor bunuri a căror proveniență nu se justifică devine proprietate privată a statului, urmând să se utilizeze în următoarele cote și destinații:

- a) 70% - bugetul asigurărilor sociale de stat, pentru finanțarea fondurilor de pensii;
- b) 10% - bugetul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, pentru finanțarea dezvoltării afacerilor tinerilor, prin acordarea de bonificații de dobândă, în condiții stabilite prin hotărâre a Guvernului;
- c) 10% - răscumpărarea titlurilor de stat, în vederea diminuării datoriei publice interne;
- d) 10% - educație tineri.

CAPITOLUL II

Controlul averilor

Art.6. Corectitudinea dobândirii averilor se stabilește prin următoarele activități succesive: controlul exercitat de către comisia de cercetare a modului de dobândire a averii și judecata.

A. Comisia de cercetare

Art.7. – (1) Pe lângă fiecare tribunal va funcționa o comisie de cercetare a averilor, formată din:

e) doi judecători de la tribunal, desemnați de președintele acestuia, dintre care unul în calitate de președinte;

f) un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă tribunal, desemnat de primul-procuror al acestui parchet.

(2) Președintele și membrii comisiei de cercetare sunt desemnați pe o perioadă de trei ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți, care vor înlocui pe titulari în cazul în care aceștia, din motive legale, nu vor putea lua parte la lucrările comisiei de cercetare.

(3) Comisia de cercetare are un secretar desemnat de președintele tribunalului dintre grefierii acestei instanțe.

Art.8. – (1) Comisia de cercetare va începe acțiunea de control de îndată ce este sesizată cu o cerere de cercetare.

(2) Cererea de cercetare poate fi făcută de către:

a) primul-procuror al parchetului de pe lângă tribunal;

b) persoanele fizice cărora li s-au adus imputări publice cu privire la proveniența averii pe care o dețin.

(3) Persoanele prevăzute la alin.(2) lit. a) pot fi sesizate de către orice cetățean care are cunoștință și care furnizează indicii certe că o persoană fizică a dobândit bunuri ori valori pe care nu le-ar fi putut dobândi din veniturile legale realizate de persoanele în cauză sau pe alte căi licite.

(4) Cererile de cercetare se adresează comisiei de cercetare de pe lângă tribunalul în raza căruia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului.

(5) Sesizările anonime nu pot conduce la declanșarea acțiunii de control al averii.

Art.9. – Cererea de cercetare va indica, în mod obligatoriu, dovezile pe care se întemeiază și sursele de unde acestea pot fi solicitate sau va fi însoțită de acte doveditoare.

Art.10. – (1) Actele și lucrările comisiei de cercetare nu sunt publice. Persoana în cauză poate lua cunoștință de actele și lucrările dosarului și poate fi asistată de avocat.

(2) Președintele dispune citarea de urgență, în fața comisiei de cercetare, a persoanei care a făcut cererea de cercetare sau a reprezentantului acesteia, precum și a celui a cărui avere este supusă cercetării, pentru a fi ascultați. Comisia de cercetare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor ori valorilor celui cercetat și poate solicita autorităților publice sau oricărei alte persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei. Cei care, în perioada supusă controlului, au dobândit bunuri ori valori de la persoana în cauză vor fi ascultați în mod obligatoriu.

(3) Comisia de cercetare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unei expertize pentru lămurirea cauzei.

(4) Cercetările efectuate de către alte persoane decât membrii comisiei de cercetare sunt nule.

Art.11. – (1) Cei citați în fața comisiei de cercetare vor fi ascultați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza cererii de cercetare. Persoana a cărei avere este supusă cercetării va putea produce în fața comisiei probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisie și, dacă consideră necesar, poate depune o declarație în care va arăta veniturile realizate și modul dobândirii averii.

(2) Comisia de cercetare poate dispune măsuri asiguratorii prin care să împiedice înstrăinarea bunurilor sau valorilor ce aparțin persoanei a cărei avere este supusă controlului, dacă din probele administrate rezultă că aceste măsuri sunt necesare.

(3) Măsura de indisponibilizare poate fi totală sau parțială și poate fi luată și în cazul depozitelor și certificatelor bancare sau C.E.C.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (2) încetează la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare.

Art.12. – (1) Comisia de cercetare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 3 luni de la data sesizării, pronunțând o ordonanță motivată, prin care poate dispune:

a) trimiterea cauzei spre soluționare tribunalului în raza căruia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din aceasta sau a anumitor bunuri ori valori determinate nu are caracter licit;

b) clasarea cauzei, când constată că proveniența bunurilor este justificată;

c) suspendarea cercetării și trimiterea cauzei parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile sau valorile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

(2) Ordonanța de clasare se comunică părților și parchetului de pe lângă tribunalul în raza căruia funcționează comisia.

Art.13. – Controlul se reia de către comisia de cercetare dacă:

a) după clasarea cauzei apar elemente noi care pot conduce la o soluție contrară;

b) organul de urmărire penală, după efectuarea cercetărilor, în situația prevăzută la art.8 alin.(1) lit. c), nu sesizează instanța penală.

B. Instanța de judecată

Art.14. – (1) Președintele tribunalului, primind dosarul, fixează termen de judecată și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la comisia de cercetare. Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va fi întotdeauna citat în instanță. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) Membrii comisiei de cercetare nu pot participa la judecată.

Art.15. – (1) Judecarea cauzei se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita probe noi și tribunalul va putea dispune încuviințarea acestora, acordând un nou termen.

(2) Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor sau valorilor, dacă această măsură nu a fost luată în condițiile art.7.

Art.16. – (1) Dacă se constată că dobândirea unor bunuri sau valori anume determinate ori a unei cote-părți dintr-un bun nu este justificată, tribunalul va hotărî fie confiscarea bunurilor, valorilor sau a cotei-părți nejustificate, fie plata unei sume de bani, egală cu valoarea bunului sau valorii, stabilită de instanță pe bază de expertiză. În cazul obligării la plata contravalorii respectivului bun sau valoare, instanța va stabili și termenul de plată.

(2) Dacă în legătură cu bunurile sau valorile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni, instanța trimite dosarul la parchetul competent, pentru a analiza dacă este cazul să pună mișcare acțiunea penală.

(3) În cazul în care se constată că proveniența bunurilor ori valorilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului.

C. Căi de atac

Art.17. – (1) Împotriva ordonanței de clasare a comisiei de cercetare, părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procurorul pot face recurs la curtea de apel, în termen de 10 zile de la comunicare.

(2) Ordonanța de trimitere a cauzei spre soluționare instanței nu poate fi atacată cu recurs decât o dată cu sentința pronunțată asupra fondului.

Art.18. – Sentințele tribunalului pot fi atacate cu recurs de către părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procuror, în termen de 15 zile de la comunicare, la curtea de apel.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art.19. – (1) Dispozitivul hotărârii judecătorești, rămasă definitivă, prin care se constată proveniența ilicită a unor bunuri ori valori, se comunică organului fiscal de la domiciliul persoanei a cărei avere a fost cercetată, în vederea executării.

(2) Bunurile ori valorile confiscate se vor valorifica prin vânzare la licitație, sumele obținute fiind utilizate conform prevederilor art.2. Prețul de pornire al licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.

(3) Vânzarea bunurilor ori valorilor și încasarea debitelor stabilite în condițiile prezentei legi se efectuează de către organele fiscale, în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la executarea silită împotriva persoanelor fizice pentru neachitarea creanțelor bănești datorate statului.

(4) Cheltuielile făcute pentru depozitarea, conservarea și valorificarea bunurilor sau valorilor confiscate se scad din sumele obținute din vânzarea acestora.

Art.20. – În cazul în care bunurile sau valorile confiscate sunt obiecte din metale rare sau pietre prețioase, titluri de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă, colecții de valoare și obiecte de muzeu, acestea se depun la Banca Națională a României sau, după caz, la Ministerul Culturii și Cultelor, în vederea valorificării prin vânzare la licitație.

Art.21. – (1) Procedura de cercetare și de judecare a provenienței bunurilor, începută asupra unei persoane, continuă și împotriva moștenitorilor acesteia.

(2) Cercetarea poate fi pornită și direct împotriva moștenitorilor, dar numai în termen de 3 ani de la data deschiderii succesiunii. Moștenitorii răspund numai în limita valorii activului succesoral.

Art.22. – Toate actele de procedură în materie sunt scutite de orice taxă de timbru, iar în cazul valorificării bunurilor sau valorilor prin vânzare la licitație, nu se percepe taxa pe valoarea adăugată.

Art.23. – Sumele necesare pentru efectuarea expertizelor dispuse din oficiu se avansează dintr-un fond prevăzut în bugetul Ministerului Justiției, în cazul clasării cauzei ele suportându-se din bugetul de stat.

Art.24. – Dispozițiile prezentei legi se întregesc cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele privind executarea creanțelor bugetare.

Art.25. – Ordonanța de clasare a comisiei de cercetare sau, după caz, hotărârea instanței de judecată irevocabilă, prin care se constată că proveniența bunurilor sau valorilor este justificată, va fi publicată în Monitorul Oficial al României.

Art.26. – (1) Fapta aceluia care, în sesizarea adresată persoanelor prevăzute la art.4 alin.(2) lit.a), face afirmații mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor sau valorilor unei persoane fizice, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Producerea ori ticluirea de probe mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor sau valorilor unei persoane fizice constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art.27. – Magistrații care fac parte din comisia prevăzute la art.3 , precum și grefierii care efectuează lucrările pentru această comisie beneficiază de indemnizația prevăzută la art.13 alin.(1) din Legea nr.50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.

Art.28. – Orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din....., cu respectarea prevederilor art. 76, alin.(1) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU**

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din....., cu respectarea prevederilor art.76, alin.(1) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU**